

NØVN

Selatraðardagur

Leygardagin 27. juni verður fyrri fyrstu ferð skipað fyrri degi fyrri bygdarfólkinum og fólki við tilknýti til bygdina Selatrað

Byrjað verður kl. 11.00 við góðum morgunmati. Síðan verður gongutúrur við staðkendum fólki.	Kl. 17.00 verður gudstænasta við Símun P. Jacobsen, presti.	Kostnaður og tilmeldingarfreist Vaksin 200 kr. Børn 6-12 ár 100 kr. Børn 0-5 ár ókeypis.
Hús og hentleikar hjá Skótadeplinum verða brúktir henda dagin, og skótarnir fara at skipa fyrri aktivitetum, sum tú kanst melda teg til. Hetta kostar eyka.	Kl. 18.00 verður farið at grilla búffar og pylsur.	Tú teknað til við at flyta peningin á kontonr. 6460 - 540.339.3. í Bank Nordik. Viðmerk navn/nøvn.
	Kl. 20.00 Kvøldseta, sangur og gaman.	
	Dagurin endar við súpan og túnadansi.	

Freistin at tekna seg er týsdagin 16. juni. Tað er Selatraðarnevndin í Sjóvar kommunu, ið skipar fyrri. Í nevndini sita Lis Weihe, Sanna Andreassen og Rúni Poulsen. Tey trý hava seinastu tíðina arbeitt við hesum serstaka degi. – Vónandi mæta vit fjølment á Selatraðardegnum, siga fyrireikararnir.

Siglingarmaðurin Páll

Óli Olsen

Á ríkisskjalasavninum í Keypmannahavn eru til skjals nógvar stýrimansprotokollir. Í einari teirra: "Eksamensprotokol for almindelig Styrmandseksamen 1781-1799," finna vit 22 ára gamla Poul Poulsen Nolsøe – Nólsoyar Páll. Próvtøkudagurin er 8. november 1788. Gløggur man hann hava verið, tí viðmerkt stendur: »Førstod alt.«

Stýrimansskúlin lá tá í Lille Kongensgade 33. Køben-

havns Skipperlav varðaði av skúla og hølum. Christian Carl Lous skrivaði í 1781 lærubók í siglingarfrøði, og í 2. útgávuni í 1787 tilskilar hann krøvini, hann metir vera hóskeilig at seta teimum, ið ætla sær at sigla sum yvirmenn á farmaskípum.

Innihaldið í stýrimansprógvi Nólsoyar Páls er okkum kunnugt, hóast prógv við sjálvst man vera burtur. Hetta skal skiljast soleiðis, at Páll 13. august 1798 søkti um limaskap í Københavns

Skipperlav, so at hann kundi føra skip heimahoyrandi í Keypmannahavn. Í hesum sambandi vísti hann fram prógv, sum varð ført í protokollina, ið nú eitur: »Borgerskabsprotokol: 11. maj 1795 – 31. december 1804,« og sum er til skjals á Københavns Stadsarkiv.

Páll fór í 1798 at sigla við skipum hjá Det økonomiske Velfærds Selskab; kom á Havnina í mai sum stýrimaður á Charlotte, og nú, hann hevði fingið borgarskap sum skipari í Keypmannahavn, kom hann 12. september 1798 til Føroya sum skipari á briggini Patriotisme, sum hevði vøru til handilin. 12. september 1799 var Páll aftur á Havnini við vøru til handilin, nú sum skipari á barkini Thetis.

Nýggj bók um Nólsoyar Páll

Í sambandi við stórslignu ætlanina at endurreisa bóndagarð Nólsoyar Páls á Biskupsstøð í Klaksvík hevur nevndin fyrri viðkomandi felag litið mær í hendi at skriva nýggja bók um Nólsoyar Páll. Hetta er spennandi og krevjandi uppgáva. Millum ár og dag er nógv skrivað um mannin, sum av mongum verður hildin at vera tann mætasti, tann djarvasti og ein tann vitugasti, land okkara hevur fostað. Men tá ið um siglingarmannin og skiparan Nólsoyar Páll ræður, tykjast skrivligu heimildir okkara ikki at vera so gávumildar. Skaldinum Nólsoyar Páll vóna vit at fáa serkønt fólk at taka sær av.

Nógvar frásagnir eru frá sigling Páls úti í heimi – summar trúligar uttan at vera vitnisfastar, aðrar meira ævintýrkendar. Tó eru til tvey álitandi skjøl frá hesum árum. Annað er

bræv Páls frá 1806 til rættin í Havn, har hann nevnr lond, hann sum skipari sigldi uppá. Aðrastaðni vita vit, at hann sigldi fyrri stórt amerikanskt handilshús millum Amerika og Evropa. Við hesum upplýsingum saman við vitan okkara um forna sigling um Atlantshav, sum í veruleikanum fór fram eftir somu meginreglum sum sigling Kolumbusar, verður roynt at siga frá, hvussu Nólsoyar Páll sigldi tey árin, tá ið eingin frætti frá honum.

Nú, ymist nýtt tilfar er komið undan kavi, og dagføringar helst eru tiltrondar, tykist vera skilagott at skriva nýtt heildarverk um siglingarhetjuna, uppreistrarmannin og skaldið, ið fyllir so nógv í søgu og tilvitsku okkara. Eitt nú tykist silvurheiðursmerkið, ið Landshusholdningsselskabet skuldi ætla Nólsoyar Páll fyrri gott avrik sum bóndi, vera sera ivasamt, hóast upprunin til hesa søgu hevur røtur sínar úr bók, sum samtidarmaður Páls (Carl Adolf Muhle) skrivaði sum eldri maður. Skjøl í hesum sambandi tykjast harumframt at geva okkum forkunnugar upplýsingar um lyndiseyðkenni Páls.

Í 1808, tá ið hungursneyð hótti føroyingar, fór Nólsoyar Páll sum kunnugt til Danmarkar eftir korni við skipi sínum Royndini Fríðu. Nær Skagen tók bretska herskipið Fury Royndina, ið skuldi gerast vrak. Páll og menn hansara vórðu tiknir fangar og sótu umborð í bretska fangaskipi í Gøteborg, til teir loksins sluppu til London at tala sína søk, og har teir síðan fingið nýtt skip. Skjøl úr Oslo, sum vit hava fingið innlit í, vísa greitt, at Royndin Fríða fór ikki so illa, sum higartil hildið. Royndin Fríða sæst dagstevndan dag

Richard Goodwin Keats (1757-1834). Hann eftirlíkaði Nólsoyar Páll og monnum hansara at sleppa til London

seta inn í navngivna norska havn ávegis til Bretlands sum krígsfongur.

Serliga forkunnug eru skjøl, sum komin eru úr London. Tá ið Nólsoyar Páll í 1808 kom til London við kravi um at fáa nýtt skip, bar ikki beinari á, enn at brillumaðurin kravdi Páll at mæta í rættinum, har sakarmál fór fram um tað, sum hann við kaparaskipi sínum Salamine hevði rænt í Havn, stutt áðrenn Páll í 1808 fór seinastu ferð sína. Rættarskjøl úr Admiralty Prize Court í London saman við øðrum bretska skjølum geva greiðar ábendingar á eina higartil óskrivaða søgu um feigdarferð Nólsoyar Páls við nýggja skipi sínum North Star.

Hvørjir eru føroyingar?

Keats admirálur lurtaði eftir Nólsoyar Páll, sum sat fangi umborð í HMS Prose-

lyte, og gav honum loyvi at fara til London at tosa sína søk. Meðan Keats er staddur umborð í bretska herskipinum HMS Superb, skriar hann bretska myndugleikum bræv um manningina á Royndini Fríðu, sum hann hevur givið loyvi at fara til London, og biður herflotaráðið taka endaliga støðu. Vit hava týtt bræv Richard Goodwin Keats (frá 4. september 1808) úr enskum máli og sett tað í greinina.

Spurningurin, ið nú serliga hevur áhuga okkara, er: Hvørjir eru føroyingar, sum Páll hevði við sær á seinastu ferð síni við Royndini Fríðu, og sum Keats nevnr í brævinum? Dugir nakar at siga okkum? Tey, sum fáast við ættargransking, plaga at vera stinn. Eisini annað forkunnugt viðvíkjandi lívssøgu Nólsoyar Páls hevur áhuga.

Adm. 1-7 Ha 198

Superb Flemish Road
4. september 1808

Sir
Menninir á breddanum, skipari og manning á lítlum skipi úr Føroyum, ið Fury hertók, hava sagt mær, at oyggjar teirra í løtuni eru undir bretska harradømi, og teir søkja um at sleppa til Bretlands at greiða frá ringu hungursneyðini, sum fólkið í oyggjunum liður. Eg havi eftir umstøðunum hildið vera rætt at eftirlíka umbøn teirra og givið teimum loyvi at fara við skipinum Ætnu, so at tygara hátign kunnu gera av, hvat síðan skal henda.

Við hávirðing
R. G. Keats

Menninir á breddanum:
Poul Nolsøe, skipari
Tummas Joensen
Magnus Zachariasen
Jógvan Joensen
Dánjal Olsen

R. G. Keats admirálur skriar bretska herflotaráðnum bræv um føroyingar, hann hevur givið loyvi at fara til London at tosa sína søk, nú teir hava mist skip sitt.